

Antwoorden

Deel-
scores

Opgave 1 Ontwikkelingssamenwerking

Maximumscore 4

1 □ A

- Bij ontwikkelingshulp gaat het om het geven van concrete hulp (geld, goederen of diensten) aan ontwikkelingslanden (ten behoeve van de economische en/of sociale ontwikkeling van deze landen) 1
- Bij ontwikkelingssamenwerking gaat het om activiteiten van rijke landen en van ontwikkelingslanden om *samen* onderontwikkeling/armoede terug te dringen./ Ontwikkelingssamenwerking is meer dan alleen het geven van hulp van de rijke landen aan de ontwikkelingslanden. Ontwikkelingssamenwerking omvat naast het geven van hulp het nemen van maatregelen binnen de ontwikkelingslanden, binnen de rijke landen en in de betrekkingen tussen ontwikkelingslanden en de rijke landen./Ontwikkelingssamenwerking betekent dat rijke landen en ontwikkelingslanden *samen verantwoordelijk* zijn voor het nemen van maatregelen om armoede tegen te gaan 1

B

- Twee van de volgende citaten die passen binnen de definitie van ontwikkelingssamenwerking:
- „Armoedebestrijding is niet alleen een kwestie van steun aan afzonderlijke landen of regio's.” (regels 25–27)
  - „Ook in het wereldwijde economische verkeer zijn aanpassingen nodig...” (regels 27–29)
  - „...om ervoor te zorgen dat rijke en arme landen op voet van gelijkheid kunnen meedoen aan de wereldeconomie.” (regels 40–42)

per juist citaat

1

Maximumscore 4

- 2 □ Duurzame armoedebestrijding komt overeen met het kenmerk van (twee van de volgende):
- de basisbehoeftenstrategie, namelijk de vervulling van de basisbehoeften als voedsel, onderdak, gezondheidszorg, onderwijs. Dit betekent ook concreet het bestrijden van armoede.
  - de strategie van self-reliance, namelijk landen willen/moeten zich zoveel mogelijk op eigen kracht ontwikkelen. Kenmerk van duurzame armoedebestrijding is dat regeringen en burgers zelf verantwoordelijk zijn voor hun ontwikkeling.
  - de kapitalistische strategie/model, namelijk het scheppen van een vrije markteconomie mits gebonden aan regels over sociale rechten, milieu, is een voorwaarde voor groei van de economie/verhoging van de productie. Het model van duurzame armoedebestrijding kan de negatieve kanten van het kapitalistisch model met alleen economische groei verminderen of teniet doen.
  - de socialistische strategie, namelijk aandacht voor verdeling van de economische groei onder de bevolking. Het model van duurzame armoedebestrijding stelt eisen aan een goed sociaal-economisch beleid, dat wil zeggen dat groei/financiële middelen ten goede komt/komen aan de allerarmsten.

per juist antwoord

2

Eindexamen maatschappijleer vwo 2002-II

© havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
<p>Maximumscore 3</p> <p>3 ☐ Voorbeelden van goede antwoorden zijn (drie van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> • het verlichten en kwijtschelden van de schulden van ontwikkelingslanden • het voorkomen van dumping van landbouwproducten door EU of rijke landen • De rijke landen moeten landbouwsubsidies aan eigen boeren beëindigen. • De westerse landen moeten stoppen met het subsidiëren van de export van agrarische producten. • het bevorderen van investeringen van particuliere bedrijven in ontwikkelingslanden • het opheffen van handelsbelemmering/protectionisme van rijke landen • Ontwikkelingslanden het recht geven medicijnen (bijvoorbeeld tegen aids, malaria en tbc) goedkoop te produceren of in te voeren (doorbreken van patentrechten van de westerse farmaceutische industrie). <p>per juist antwoord</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 3</p> <p>4 ☐ • de mate van armoede</p> <p>Reden: de schaarse middelen wil Nederland zo effectief mogelijk inzetten. Daarom voorrang verlenen aan de armste landen met de grootste behoefte aan hulp</p>	<p><u>1</u></p>
<p>• goed sociaal-economisch beleid</p> <p>Reden: zonder goed sociaal-economisch beleid kan er geen sprake zijn van armoedebestrijding. Zo'n beleid moet onder andere zorgen voor het scheppen van werkgelegenheid, voor toegankelijk onderwijs/voor plattelandsontwikkeling/voor het verkleinen van sociale ongelijkheid</p>	<p><u>1</u></p>
<p>• goed bestuur</p> <p>Reden: om hulp effectief te maken, moet er in het land een goed en democratisch bestuur zijn. Dan is er een garantie dat er geen al te grote corruptie is, dat er openheid is over en controle op de overheidsuitgaven en het beleid./Dan is er garantie dat burgers invloed hebben op de ontwikkeling van het eigen land en zich ook verantwoordelijk kunnen voelen voor de eigen ontwikkeling./Dan is er garantie dat mensenrechten en menselijke waardigheid worden gerespecteerd; dit zijn belangrijke doelen van ontwikkeling in een land</p>	<p><u>1</u></p>
<p>Maximumscore 2</p> <p>5 ☐ Voorbeeld van een goed antwoord is:</p> <p>Nederland heeft daardoor meer gezag om invloed uit te oefenen in het internationale verkeer of op het beleid van internationale organisaties of op de samenstelling van internationale organisaties. (Nederland kreeg in 1998 veel steun van ontwikkelingslanden voor een zetel in de Veiligheidsraad. De minister van Buitenlandse Zaken gebruikte toen als argument de grote bijdrage van Nederland aan ontwikkelingssamenwerking.)</p>	

Antwoorden	Deel-scores
------------	-------------

Maximumscore 6

- 6 • humanitaire/ethische motieven

Voorbeeld van een goed antwoord is:

Naast liefdevolle, solidariteit met de armsten in de wereld of sociale rechtvaardigheid zijn de belangrijkste drijfveren voor het Nederlandse beleid. In het beleid ligt dan ook het accent op armoedebestrijding, naleven mensenrechten./Er wordt door Nederland relatief veel geld besteed aan ontwikkelingssamenwerking/Nederland geeft prioriteit aan het scheppen van basisvoorzieningen (20% van het budget).

- economische motieven

Voorbeeld van een goed antwoord is:

Deze motieven spelen onder het tweede paarse kabinet (1998–2002) nauwelijks of geen rol als het erom gaat de *belangen* van het Nederlandse bedrijfsleven te dienen./Er is geen gebonden hulp meer waarbij dit motief sterk gold./Je kunt wel van een commercieel motief spreken als je uitgaat van het *belang* van werk/inkomsten van de talrijke hulporganisaties en consultancy bureaus. Deze organisaties hebben voor hun voortbestaan belang bij een hoog bedrag voor ontwikkelingssamenwerking.

- ecologische motieven

Voorbeeld van een goed antwoord is:

Deze motieven spelen de laatste jaren een steeds grotere rol. Aandacht voor en behoud van de natuurlijke omgeving zit in de doelstelling 'duurzame armoedebestrijding' (zie regels 23–24 in tekst 1)./Milieubehoud is een apart thema en krijgt prioriteit in het beleid./Internationale ontwikkelingsorganisaties besteden expliciet aandacht aan ecologische vraagstukken (UNEP: VN-organisatie voor milieu, VN-verdragen over klimaat).

per juist antwoord

2

Maximumscore 2

- 7 Voorbeelden van goede antwoorden zijn (twee van de volgende):

- Een ontwikkelingsland hoeft geen of minder rekening te houden met de belangen van het donorland.
- In internationaal verband kan een onderlinge afstemming van de hulp van rijke landen plaatsvinden wat de efficiëntie van de hulp vergroot.
- In internationaal verband kan een onderlinge afstemming van de hulp van rijke landen plaatsvinden wat de directe afhankelijkheid van de arme landen vermindert.
- Verschillende problemen zijn grensoverschrijdend en vergen een wereldwijde aanpak. Problemen als milieubescherming, vrouwenemancipatie, voedselzekerheid, afremming van de bevolkingsgroei, aidsbestrijding en dergelijke, kunnen niet door één enkel donorland in een bepaald gebied worden aangepakt. Internationale organisaties zijn daartoe meer geschikte instrumenten.
- Ontwikkelingslanden zijn vertegenwoordigd in de internationale organisaties van de VN en kunnen dientengevolge meepraten.
- Meer toegang van ontwikkelingslanden tot de wereldhandel/betere toegang van ontwikkelingslanden tot de westerse markten kan in internationaal verband effectief worden aangepakt.

per juist antwoord

1

Eindexamen maatschappijleer vwo 2002-II

© havovwo.nl

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 2	
8 ☐ voorbeeld van een goed antwoord: <ul style="list-style-type: none"> • MFO's steunen activiteiten die vooral gericht zijn op verbetering van de positie van de armste bevolkingsgroepen in ontwikkelingslanden (zoals bijvoorbeeld de totstandbrenging van scholen, gezondheidszorg, kredietverlening, plattelandontwikkeling). Dit is ook een doelstelling van duurzame armoedebestrijding • Zij werken direct met particuliere organisaties in die landen (buiten regeringen om). Deze particuliere organisaties zijn zelf verantwoordelijk voor de projecten; participatie van de bevolking wordt bevorderd. Participatie en eigen verantwoordelijkheid van de bevolking worden gezien als een voorwaarde voor duurzame ontwikkeling	<u>1</u> <u>1</u>
Maximumscore 2	
9 ☐ voorbeeld van een goed antwoord: <p>Door het kopen van koffie met het Max Havelaar-keurmerk steun je indirect de koffieboeren en hun organisaties in ontwikkelingslanden. Die aangesloten koffieboeren ontvangen een vaste prijs voor hun koffie, die veel hoger ligt dan die op de wereldmarkt. Een aanvaardbaar inkomen van de boeren wordt daarmee gegarandeerd.</p>	
Maximumscore 2	
10 ☐ Voorbeeld van een goed antwoord is: <ul style="list-style-type: none"> • De EU heeft met een groot aantal ontwikkelingslanden in onder andere Afrika, het Verdrag van Lomé (nu Verdrag van Cotonou) gesloten • In dit verdrag wordt onder andere aan deze landen toegang van hun producten op de Europese markt geboden/deze landen hebben speciale handelsvoordelen met de EU	<u>1</u> <u>1</u>